

TELEGRAMAUL ROMAN.

Телеграфът есе de доз орі пе септември: Жоа мі Диминека. — Прептиметрациона сефаче др Сісій ла еспедіттра фоеі; пе аффаръ ла ч. р. поще, къ хані гата, прін скікорі франката, адресате кътре еспедітъръ. Предізя прептиметрациі пентр Сісій есте пе an 7. ф. в. а. еар пе о жмет іте de an 3. ф. 50. кр. Центрчеленіте пърді але Трансіланіе ші пентр проши-

N° 26.

АНДЛОХ.

СІВІІ. 1. Апріліе. 1862.

челе din Монархъ пе хп an 8. ф.

еар пе о жмете de an 4. ф. в. а.

Пентр прінч. ші цері стрыне пе an

12. ф. пе $\frac{1}{2}$ an 6. ф. в. а.

Інсперале се пілтескі пеп-

трев ділжіса бръ къ 7. кр. тирл

къ літере піч, пентр а доза бръ

къ 5 $\frac{1}{2}$ кр. ші пентр а тріса реперіе

къ 3 $\frac{1}{2}$ кр. в. а.

Видобдан ші жрпалеле магіаре дп кавса ти-
трополії ротънешті.

„Видобдан“ еаръші десятіе кавса Мітрополії ротънешті
къ прівінція жрпалеле үггрешті, тай алесъ дп контра лві
„M. Orszag“ зікънді:

Де кънді айліченітъ дп тімпелю din үртъ а се ворві, къ
сърбі ші ротъній ай а се деспірді дп адіністраціяне віс-
річескъ, апоі къ ші ротъній съ капете Мітрополітълві съ ші
конгресу съ націонал; дікънді са дес ла Biena адіністрація-
на ротънешті къ епіскопул Ардеалвлі Andreev, ка съ а-
дакъ ачеаста dopindъ а ротънілор губернілві vienezі ші съ
о ашеріпъ тропълі дп тімпіртескъ; de atypich айліченітъ ші
жрпалеле магіаре а скіртіна ачеаста кавсь, деслічіндо дніпъ
прівіреа лор. Крідемі къ ні ва фі de прікос деакъ вом а-
рьта пре скіртъ. ділфрентаріві de каре діні амінтітеле жрпале
магіаре, дп треде каре дп кавса ачеаста ай скірс май твлт „Mag.
Ors. ші din ел ші алтеле.

Дп тредеаре деспірціреа еархіеі дрент крідінчіоасе
а ротънілор de чеа сърбескъ се поате пріві din doe пърді;
Фотыів се поате дп треде: ай ротъній дрентъ ла ачеаста че еї
кастъ: ші автітъ еї вредодать іерархія лор, а доза: треве съ
лі се ажуте орі din че прівінція ажутітреа ачеасті dopindъ?

Жрпалеле поастре саі дікіратъ че къртътъ ноі деспір
acheastra treavъ; ші есте адевър, къ піч о легтътълор поате
фі таре, деакъ се діне къ пітереа. Ші din ачеаста фъръ съ
не словозімія ла кътареа дрентілор історіче ші конопоніче амъ
зісіт сімплъ, къ треве съ ажутътъ dopindъ ротънілор, ка еї
адекъ съ капете іерархія са, дісъ треве ші ділгіжітъ ка
къ ачеаста окасіоне съ нісе пъгвеаскъ сърбі, шіка съ ні фіе
дп пердепе, еї ні ворльса овшігіл сале сът адіністраціяне
іерархії ротънешті, din каре се веде лімінатъ, кътъ есте de
ліпсъ съ се арондізіе де ні спархіеа ортодоксе din Бънітъ.

Жрпалеле магіарешті се інтересеъ де ачеаста кавсь еаръші
din doe пърді. Че се атіще de ачеаста, къ ай ротъній дрентъ
ла ачеаста, че кастъ еї, дп ачеаста дп тредеаре се альтътъ еї
не ліпгъ ротъній; дісъ цвпд дп тредеаре: каре е пітереа dela
каре ай ротъній съ касте дп пілініреа dopindъ лоръ?

Прекътъ есте ачеаста a doa дп тредеаре фоарте дпсемпітъ
атът пентр ротъній кът ші пентр сърбі, е біне ка съ амін-
тім, къ опінія цепераль а сърбілор са дікіратъ дп траколо,
ка ачеаста кавсь ротъній-сърбескъ се віпъ май піште ла комп-
етінду конгресу піціола сърбескъ, ші дп ел съ се дп-
целіаегъ ротъній къ сърбі дп треде, пентр къ ачеасте сът
афачері че атінгъ твлт автономія вісерічей ортодоксе. Фоіле
магіаре кътеть, къ діета үггрешті есте компетентъ a de-
cide фінал ачеаста кавсь.

Ноі ні сътимія аплекації a adycie la дп тоіаіль компетінду
діеті үггрешті дп кавса ачеаста, ба че е тій твлт — ноі
ціпет къ ачеаста че пріп колцеліціре се лікъ дп треде ротъній
ші сърбі; аре съ капете дп діета санкціоне, дісъ кътетьтъ
къ автономія вісерічей ортодоксе ар фі вътътъ, деакъ діета
үггрешті фъръ аскілтареа конгресу піціола сърбескъ ші
фъръ дечісіоне лві ші асіпра dopindъ сърбешті ші ротънешті
сар словозі дп ачеаста, ка съ хотъраскъ ачеаста кавсь дп
прівіреа са.

Жрпалеле магіаре артънді кътетьтеле сале дп кавса ачеаста,
admonézъ пе ротъній съ фіе модерації ші ръбдъторі, ба ді ті
кondémnъ, къчі ай аштернітъ dopindъ сале губернілві дп
Biena ші прекът еле кътеть ла тімпъ пепотріт.

Жрпалеле магіаре ворbindі деспір ачеаста кавсь
дп кеіаръ артікалъ съ къ крътоареле къвінте: Рабда-
реа май дпделіпгать ва адъче фрітте іввілор пострі ротъній
ші ні ва фі de ліпсъ съ кътпере кавса къ пагвіа опоратвлі
попоръ сърбескъ, каре дніпъ форма легалъ ва ротъніеа totъ
девіа преферентъ. Ротъній а фікът паші, ка съ съсінъ дрентъ
съ, піціпъ ръбдъре поате адъче тоате, — пречіптареа
ші пърсіреа форма легале поате піпн ла соарте ші ачеаста че
са кътітітъ дп трекът.

Певлікънді ачеасте, кътетьтъ къ еаръші треве съ артътъ,
че кътетьтъ ноі, адекъ къ дісъші сърбі ай се спріжонеаскъ,
ка се се факъ ачеаста, че дoreскъ ротъній, ші че есте кавса
мілторъ гълчевірі ші фрекърі дп треде еї, дісъ треве съ пъ-
зеаскъ, ка пріп аронаре съ ні се пъгвеаскъ спархіїе
сърбешті.

Din тоате ачеасте ведемі къ жрпалеле сърбешті сътъ дп
прінчіп пентр деспірціреа іерархії ротънешті de чеа сър-
бескъ, къ еле реквоскъ дрентъл ротънілор ла ачеаста di-
rektiune пентр къ се базат пе капоапеле вісерічей поастре е-
кітініче, дісъ ні се дпвіескъ къ форма, кътъ съ се факъ а-
чеаста деспірціреа. Къчі пыть ротъній чер дп конгресу deoce-
віт, ла каре съ іа парте тої ротъній din Monarhia австріакъ,
ші дп каре съ'ші алеагъ еї мітрополітълор лор ші съ'ші дпток-
меаскъ тревеіе вісерічешті ші сколаре, апоі съ ръндіаскъ о
комісіоне, каре къ асеменеа комісіоне din партеа конгресу
лі сърбескъ съ се дпцелігъ деспір челе temporale, пріntindі
сърбі, ка ротъній съ тергъ ла конгресу лор, ші аколо съ се
коопілте ші дпцелігъ деспір модалітатеа деспірціреа іерар-
хіелор, къчі пытai ачеаста дрим есте легал дп тредеаре лор.

„Kolosv. Közlöny“ si egal'a indrepatatire.

„Kolosvári Közlöny“ aduce in N-rul 37 alu seu unu arti-
culu indrepatatu cu distingere in contr'a separatistilor seu te-
ritorialistilor.

Dupa ce autorulu ne spune ca Ungarii restituindu-le Maies-
tatea S'a constituiunea vechia, au arata o mare alipire catra
aceast'a, se plange ca centralisatorii austriaci au cautat ale
paralisa aceasta alipire prein contramiscarile natiunilor con-
lauitore, ceace de si n'ar' fi reusit, totusi n'ar' fi remas fof-
ra succesu. Pr'in acea staruintia aru fi crescuti pretensiunile
natiunilor sorori, pe cari ne putandu-le indestuli natiumea ma-
giara, de orece nu i'sar' fi datu ocasiune a face aceast'a pre-
cale constitutionala, a venit in discredit la celealte natiuni.

Cu deosebire Magiarii de dinceo de „Kiralyhago n'ar' fi a-
vutu nece odata ocasiune asi esprimă pe cale legala opiniunele
loru in privint'a aceast'a, de orece ei n'ar' fi potutu fi de fatia
nece la diet'a d'in Pest'a. Esprimandu'si parerea de reu pentru
aceast'a dice mai departe; „totusi si noi am profitat d'in lupt-
a aceast'a atat'a, ca este necesariu ca se ne intielegem cu
natiunile, cari locuesc aceasta tiera; ca singuri nu suntemu
in stare a ne sustinem si ca ele trebuie se ne fia s'ata credin-
cioase.“

„Vedi bine“ continua K. K. „acum nu suntemu in stare a
dovedi, ca necesitatea aceast'a a devenit convingere la nati-
unea nostra, dar atata e sigur ca amortial'a, in care ne adencira
natiunile sorori, nea convinsu, ca in asemenea certe neci odata
nu vomu potea ajunge la culmea politicei noastre, unde se afla
muri'i cei aparatori ai constituionei noastre.“

„E de lipsa dar', ca mai curendu seu mai tardiu se afiamu
in fine intre marginile constituionei nostre teren-
nulu acel'a, pre care se ne potem sinceru si amicabilo stringe
man'a cu conlocnitorele natiuni.“

In sperantia ca si natiunile conlocnitore voru fi convinse de
necesitatea unei asemenei stringeri de mana, inereditindu-le,
ca aceleasi folose le ar' fi capatatu dela magiari cari le au cape-
tatu fara voi'a loru si recomandandu-le se nu critiseze pre na-
tiunea magiara, fiindca aceast'a implinindu datoria u-
nui adverat cive constitutionalu, sea alipit u-
langa vechile ei institutiuni, si fiindca numai acea
nedreptate se poate imputa numitei natiuni, care o ar' fi pa-
tratu pe calea legala; admoneaza autorulu articulului astfelui
pre natiunile sorori.

„Un'a ne vedem u constrinsi a recomandānatii-
nilor conlocnitore de observatu, fara ce a se nesece
odata nu ne potem contopi intr'un utrupu si su-

Detu, si aceast'a este că se nu pretindia privilegia, fiindcă a treceutu timpul privilegielor, ci se poate așa egala indreptătire și pre terenul egalei indreptătiri se nu treaca cu vederea, ca limb'a magiara a luatulocul celei latine, si atâtă voru concede totusi națiunile sorori națiunei magiare, deorece aceast'a ar' fi intemeiatu acestu regatu. Deorece limb'a osficioasa a comunelor și municipaloru va fi aceia a națiunilor conlocuitoare, e lucrulu firescū, ca oficiulii și judii trebuie se scia limb'a fiacarei națiuni mai mari, si de aci urmeaza ca in scola limb'a fiacarei națiuni egalu indreptătite va fi studiu obligatu si neincungiurabilu.— Si aceast'a nu e destulă garant'a pentru cultivarea imprumutata a națiunilor ?“

Deaci apoi trage autorulu consecintia, ne spune ca pre din
coca de „Kiralyhago“ nimeni nu va poate ocupa oficiu, fara
se scia cele trei limbi; si asia interesanduse una natiune de lim-
b'a si literatur'a celeilalte, mai mult ar inainta decatul buca-
tinduse tiera in teritorii separate, de orece atunci limb'a ar' fi
restrinsa la marginile teritoriului propriu. Firesce gintiele mai
mici nu po'u pretinde asemenea drepturi si nece n'au pretinsu
pana acum.

Mai depară se ceară numitulu autoru a pune oresi care margini acestei indreptătiri, de orece în Ungaria ar locui cu multu mai multe națiuni decât se pota invăța cineva limbele lor.

Asia p. e. locuitorii d'intre Oltu si Tis'a nu voru avea de lipsa se scia limb'a slovacésca, ci cele trei limbi! magiara, romana si german'a ar' ajunge. De cincisura pentru trebuința de a invetiá o limbă seau alt'a se se ia relațiunea poporului in acaroru regiune se asta unu institutu de invatiamentu; asemenea si asupra magistrat-loru inferioare politice seau judiciale trebuie se influintieze grupatiunea etnografica.

In legislatiune, la ministeriu si tribunalulu supremu ar' avea se fia o astfeliu de impartire, ca acolo despre tote actele ori in ce limba ar' fi compuse, se se pota refera acuratu si prompu.

Dealtu mintrelea cestiunea limbei ar' fi forte grea de orece unele limbi ar' avea mai multe dialecte si cu deosebire famili'a slava. Apoi arata ca Slavii nu potu pre'tinde ca unu barbatu de statu sele inventie tote dialectele; deci ar' fi de folosu ca slavii sesi aleaga o limba comun'a. Atunci in Ungari'a voru fi 4 limbi asemenea indreptatite: cea magiara, romana, slava si germana. Nationalitatea politica a Ungariei va consta dein 4 individualitati. Se poate ca cineva se pretinda ca oficialii statului ungurescu se scia 4 limbi, dar nee decum ca si dialectele se aiba asemenea valore, ci si acele dialecte, se voru potea intrebuintia, cu ajutorul translatorilor ca astfeliu si actele compuse in acele dialecte se pota fi resolvate. In fine sperandu ca intielegandu si nationalitatile limb'a unei altei'a se voru cointielege intre sine inchaiu astfeliu:

„Candu ne vomu intielege bino unulu pre altulu nu ne vomu teme mai multu nationalitatea, fiindca cointielegerea presupune, ca ne vomu respectá nationalitatea unulu altuia si o vomu redica la nationalitate de statu.“

„Folosulu acesta l'aduce nationalitatilor egala indreptatire, pre cand, de vomu pune privilegiale nationale in locul egalei indreptatiri, se voru schimbă tōte. Neci odata nu se va ingrijii teritoriul sasescu, ca ce se intempla cu literatur'a romana, nece odata nu o va cunoscere. Esemplu este trecutul: fundulu regiu fu vecinu pamentului secuescu, aci mergeau trebile in limb'a magiara, acolo in cea germana, si abea asuta parte din oficialii secuesci cunoseea limb'a germana, de si in satului sasescu vecinu, tote mergeau in aceasta limba.

Să se sărbătorească totă lumea în această limbă,
Privilegiale ne despartu, egala indreptătire ne unesc...”
Da Domnilor! nimicu nu doresce romanulu mai ferbinte
decatu cumu dieceti D-vostre a asta terenulu acela pe care se
ne putemu sinceru și amicabilu stringe mana; inse noue ni se
pare ca togmai D-vostre ve indepartati de elu cu pretensiunile D. Vostre. Ne recomandati, că se nu ceremu privilegia,
si D-vostre sunteti cei din tainu carii amblati dupa ele candu
diceti ca limb'a magiara a luat locul celei latine, candu vreti,
că multimea se se supuna minoritatei. Ori cine va ceti pro-
punerile D-vostre se va comvinge ca din dereptulu sinceri-
tatei cei similate dieresce suprematia. Deca aveti intru ade-
veru scopulu celu santu a indestului si impaciului nationalitatile
ne magiare, atunci trebuie se alegeti alte midilöee; caci cele de
pana acumă nu potu duce la scopu, pentru că nu vreu se recu-
noasca perfecta egal'a indreptătire intru tote si fora de acé-
st'a nu se voru putea linisci animile. Pacea intre popoarele ti-
toarie de corón'a Ungariei nu se poate cascigá cu frumosé cu-
vinte, ci numai cu fapte pipaite si pana nu vomu vedea de
aceste, vomu fi siliti se ne indoimu tare despre cele ce se dicu
si scriu de aru si imprecate si in frasele cele mai retorice si pa-
trunditoria. In fine cugetam a esprima parerea celor mai

modesci romani déca ve vomu respunde la tote aceste cum a respunsu „Ost Vest.“ in privintia limbii lui „P. Nap.“- care a disu, ca limb'a magiara „este limb'a poporului“, in suprematia ei, care isá pregetitu colea prin legile din 1790- este o „constitutională garantia“ asupra centralisatiunei germano-au triace si tendintielor de germanisare. Ca cá se intimpine aceste a fostu de lipsa a introduce in oficiu si scóla „limb'a poporului si fiendu ca prin acésta se intielege firesce limb'a magiara, e de sine intielesu ca se denéga la toate celelalte nationalitati esistintia politica si magiarisarea statului ungurescu sa facutu lege,- ca germanisarea de care se inspaimenta magiarii nu se poate combate prin magiarisare, pentru ca Natiunelor ne magiare ale Ungariei apare magiarizarea cá unu reu togmai asia de mare, precumu apare magiarilor germanisarea ; ca prin urmare este pré caracteristicu a cauta, „constitutională garantii, intr'o procedura, care este intocmita astfelu, cá se faca preponderanta majoritate a popórelor Ungariei de inimicii acestei constitutiuni.

Astăzi nu se mai consideră astfelii - nici decât norocose - declaraiiuni și desvinuirile ale trecutului, ci garantiale cum ca nu se voră să răsuscite erorele politice și naționale și peștele comise. Aceste garantii trebuie să le concéda numai legea pozitiva, care amu cerul'o cu totii înaintea intrării dieci din 1861, însă nu amu capatat' o;

Noi nu vomu inceta a o cere pana nu o vomu capata. Fii-
indu odata ungurească constituțiune, ce sa facutu mageara,
reformată în intileșulu acestă pe calea legitimită, atunci vomu
consună și noi din totu sufletulu cu voi dicandu: Noi nu
ne tememur pentru constituțiunea noastră și integritatea tierei,
caci suntemu convinsi, că în peptulu fratilor nostri romani și
slavi esperiintă trecețului din urmă a consolidatul cuviințiosu
reverintă catra constituțiune. Aci e dura terenulu acela între
marginile constituțiunei unguresci pre care se putem sinceru și
amicabile stringe unulu altuia man'a.

Biena 27 Martie. Депъ къмъ в'амъ фостъ диктпосчі-
інцатъ пріп телеграмблъ de Съмбъть din 24 л. к., ашea с'а ѿ
ші дптьтплатъ. Маіестатеа Ca Імпъраторівлъ аў віево-
ітъ дп ачеаши зія 1 бръ депъ амеазъ, а прімі пре Комі-
тетблъ Депътадівіе ротъне дп каса Мітрополіе, стътъторія
din Еселенгіа Ca Пър. Епіскопъ Баронвлъ Шагун, Пър.
Епіскопъ Івачковічъ, d. d. Мочіоні ші Хорізакі, дп асдіенцъ
пріватъ. Еселенгіа Ca Пър. Епіскопъ кондукаторія Шагун,
къ істедітеа, върбъціа ші тактика че'лъ карактерісеазъ, аў де-
слvчітъ ші Маіестатеі Сале адевърата старе а обжетвлі чес-
піонатъ кіаръ ші din ппктъ de ведере алъ квлтврой ші крес-
черей попорвлі, ла каре Преа'палтъ ачеаши аў віевоітъ дп-
tre алеле а асігра пре Депътаді, къ треава ачеаста а ре-
ставръндеі Мітрополіи Фъръ дптьрziаре се ва лва дп пер-
трактаре. Дп врта дпфьцішерей ачестеа ші ла Маіеста-
теа Ca, ші че'лалці Депътаді се дптоарсеръ ла але сале, ші
аў таі ремасъ дп Biena ппта Еселенгіа Ca Пър. Епіскопъ
Шагун ші D. Хорізакі, дптоарчера Еселенгіе Сале
а касъ пз се поате счі къ сігврътате, ачеа ва deuinde dela
дпрежврърі.

Сівіє 30 Мартіе. Декъндѣ вотвлѣ комісіснеї de шеп-
те єші ти пъвлічтате щі се прімі de впіверсітатеа съсеаскъ
къ оарешкарѣ модіфікаціонї, нѣ тиличать газетеле а ждека
нашвлѣ ачеста алѣ впіверсітатеа съсеції. Ти фелібрітѣ модбрї,
жърпале вінезе таї въртосѣ ачеле къ колорітѣ квратѣ цер-
тън въдѣ ти фапта ачеста а впіверсітатї съеџї впѣ съ-
чесѣ тицемпнатѣ, еаръ челе таgiare din контра о kondiçioné-
зъ ка о „ловітэръ de статѣ.“ Спрѣ оріентареа четіторілорѣ по-
стриї вом репродвче щі пої челе че саї скрісѣ ти дірекці-
неа ачеста таї тицемпнатѣ. Аша „Donau Zeit.“ каре стъ ти
легътэръ іntіmъ къ тицістерілѣ de статѣ, ворвеще decsprѣ
ресклтатвлѣ впіверсітатеі съсеції щі decsprѣ фыіміле de алар-
тъ але жърпалелорѣ таgiare ти бртъторілѣ modѣ: „Noi am
фостѣ ти посідінне, а decemna таї тицьї ти ачесте фої
твлѣтѣ nondесосвлѣ евеніментѣ: ливоіреа бравеї паціїнї съ-
сеції ти Трансильванія къ констітюціонеа імперіаль, не ви-
рьтѣ сінчерь, къ ea а квпрінсѣ къ френтѣ тицелесѣ пепре-
цітъвлѣ фолосѣ алѣ впіфікътореі формациїнї імперіалї ти пъ-
рътескъ, впѣ астфелї de рѣдікъторій есемпль ва авеа щі тре-
бъе съ айбъ бртъріле сале щі къ чеа таї таре тицестѣліре
амѣ тицелесѣ, къ ротъпї ка консоцї націоналї, айлатѣ пар-
те тицѣn modѣ demnѣ ла пашвріле впіверсітатї. Съ вѣ зі-
четѣ даръ, къ къщігатъл ресклтатѣ есте ескісівѣ впѣ продѣктѣ
ал сімпътѣтблї церптьнѣ. Idea австріакъ а фост каре а бі-
рвітѣ щі ea къ тицетвлѣ ва траце ти черкъл съѣ, прекът пъ-
тріт сперанца ти воюасъ виагріе, къ не ресістівла пвтере а
внѣлї щі фолосіторілї щі алте націоналітъдї щі Церї, каре
пнпъ актма се тицпротівскъ.

Фаць къ астфелій de evenimente amă пътна къ тотвъл ігнора есплюсівле de алармъ че респъл din timпъл тимпъл din кастреле опосите, шї каре єръші респъл ти зілеле de кръндъ трекъте.

О обсерваре тотвъл пътни се веде de присосъ.

Фътміл де спре скімбарае системе че ниар ста лпайленте саъ въйтъратъ къ атъта персеверанцъ, кът ар тревзі съ фітъоръ, ка съ пътедем, кът къ ти лъдіреа лор път се къпоще о маневъръ de партіт прекалълатъ. Фътъпіле din каре извореск, шї мотивеле пептъръ каре се лъцеск, ти рътъп totdebnia асеменеа. Не дпъкації інімічі аі Констітюшніе din Феврари, търтърісескъ еі орі че колор політікъ, требвє съ казте а съсдінеа сперанцеле соділоръ лор de крідинъ проспете шї дпкълзіте. Къндъ ар словозі еі пътма чева din але лоръ ти ачеаста пъткіпъ, къндъ ар кончеде пътма вътъ моментъ, къ констітюшніе din Феврари път есте пътма капаче de віацъ, чи аре шї търъ de віацъ, атвчі еі ти фаптъ ар коптівві твлтъ спре консолідація имперіалъ; астфелій сар легъпъ атърпіторій лор шї кръндъ сар лптоарче ла сіндадвл ще акърві партіе ссте вікторія. Ка ачеста съ път се лптьпле, требвє съ се атъдеаскъ окій лор къ чеада впні ефтіпі ілвсіпі, шї аша факъ не чеі дпшелаци съ крідъ, къ констітюшніе се леагъпъ, de шї еа пе тотъ лптьплареа стъ de o сутъ de орі маі таре, декът кълдіріле de вътъ але пъткіпделоръ влтра национале.

Есте токмаі пе респонзаблъ къндъ о фое пре кът п. е. маі de кръндъ „Idök tanuja“ кътэзъ, а педвче легъпареа констітюшніе de впіфікареа имперіалъ ла ачеле мотіве каре пресінцскъ о контразічере а пріпалтві къцетъ къ програтві речітві. О астфелій de маневъръ есте de треі орі nedemпъ; къчі ватъмъ стіма къ каре съптомъ даторі Пріпіалтей boindі, ачееі boindі, каре са маніфестатъ ти къвъптареа de тропъ ла 1-а Mai a. t. шї de репеітіе орі ти чеі маі хотържтъ modo, — есте маі de партіе не адевъратъ шї tot odатъ аціцтоаре. Саъ път е аціцтоаре че дъ не дпкредерей неконтенітъ пътремълтъ? Бпеле атъцірі дпкъ се потъ фаче ла астфелій de пъткіпде. Ачеаста времъ съ кончедем, дпсь чеа маі таре партіе есте къ tendingъ, шї ачеаста требвє ла тотъ лптьплареа астфелій decemпать прекът мерітъ.

Ноі щіт прі віне къ дпкъ път ам ажъпсъ ла цъпть, дпсь ноі пе ам апопіатъ de ea некондішонатъ маі твлт ка паніте къ вп апъ. Въртоаса, сінчера, впавоинъ шї модераціяеа рецітві ай лъкрай ти прівіпца ачеаста eminencъ, шї еа се ва адевері шї ти вікторія. Маі съптъ педече de ресторнат, маі съптъ непрічепері de ліппезітъ, — дпсь ачеаста вакчеде, декъ се ва пвні тъсврътірілъ ачелві, че есте практик шї се поате ажъпде къ консчіпъ ла тоате діферітеле апарішні але віедій політіче..

„Преса“ adвчє събт інскріпціяеа „Вотвъл віверсітатеї национале“ вртътоареле: лптръ адевър поі път ам коміс дпайленте грешала, къ ам фі прі предвітъ дпсътптатеа вотвъл віверсітатеї съсеші, ачеаста дінтъл deckicъ партічіpare а впні dінколо de Лайта адніате репресентації а впні cemincії de попоръ матръ політічеще пептъръ констітюшніе din Феврари, дпчетъ дпчетъ пі се паре дпсь къпоскнду маі апропе гласълъ mariap де спре конкльсіялъ репресентацілоръ съсеші ти Сібії, къ път ам фі дествл de віне предвітъ dimensiонеа лві. № пътма органеле діферітelor партіте але Ըнграпіе, чи акъта шї foile de карактеръ твлт консерватів віп ти кътплітъ търбаре ла ворбіреа де спре конкльсіялъ Сібіене, шї се вжролескъ астфелій de къ патіть, кът ти пъткіп лоръ вітъ de сінч атъта, а рекюаще къдеаре къссеі mariap шї ачеаста търтъріце а впні греле шлапе о шакіазъ ръв събт amenінцареа de репресації.

Астфелій зікъ: „Ung Nachr.“ Декіарадіяеа Ըнвіверсітіції национале есте пептъръ лптръбареа впгвреськъ о ловітвръ ти апъ. Декъ дпсь репресентації попорълоръ шї дірілоръ впгвреськъ вор пріnde єръші фіръл актівітцілоръ лецилатіве, декъ єръші ва фі ресітівітъ іntegrіtetea коропеа впгвреськъ, атвчі вор пътна сасій ворбі de порок, деакъ політика лор de акъта ва дебені ла вітаре шї декъ посідішніа сенірать політікъ а лоръ пъті пептъръ пъръсіреа de окът а констітюшній впгвреськъ.

— La ачеаста фаче „H. Zeit.“ вртърорілъ Коментар: поі лпцелецет къ впгвріи път се лпвоескъ къ вотвъл Ըнвіверсітатеї национале съсеші. Deакъ дпсь pedакторъ „Ung. Nach.“ D. Бабспер вп сасій пъсквтъ, непотъл впні суперінтендент съсескъ, непотъл впні комітє съсескъ кътеазъ а amenінца пе конніціоналії съї пептъръ вотвъл репресентацілоръ лор; атвчі ачеаста есте о прочедіръ, каре de шї път се старе а траце врое фрікъ, де каре дпсь аре съші лптоаркъ Фаць фієш-каре om de оmenівъ..

Лп „Sieb. Bot.“ чітміл вртътоареле: „Лпайленте къ трей зіле са трімісч пріємілата репресентаціїе а Ըнвіверсітатеї национале съсеші din 29 Мартie 1862 атінгътоаре de лптръ-

барае де спре практика съсектаре а егаль дпдрептъцірі национале ти Ardealъ пе темеівъл діпломе din 20 Октом. 1860 шї лецеі de статъ кардинале din 26 Февр. 1861 кътвъл репесквіл гввернъл ти Клжжъ къ ачеа рѣгаре: ка гввернъл цері съ спріжінасскъ ачеаста репресентаціїе рекомендъндо къ леїніле консілівъл вътъ шї съ о конкоміте кътъ Маіестатеа Са Лптпратъл шї прінчіпелъ цері, спре прієлпала хотържрѣ. Актвъл ачеста се афль даръ, къндъ дпль дім denlin пвлічітъл, ти тъпіле D. прешедінте ал лпталтві ресескъ гввернъл, Контеле Крепевілле.“

Демѣстръ пе вртъ кътъ преса ти Biena шї Пеща пътъ дпкъ а пъ фі къпірісъл ачестій онірят къпосквтъ, іаї конса-крат тоатъ атепцівіеа шї кът ла кондемнат преса mariap фъръ добезі, апой плеіеэъ де спре че ай фъквъл впі-версітатеа съсескъ zікъндъ: „Кът са dekiarâtъ шї хотържтъ впіверсітатеа съсескъ, как пропончіяте прівіпделе, конкл-сіеа шї dopінделе еі ти къпіндіре кіаръ лпайлентеа піастръ. Акът се штів че вріе ea шї de че вреа ea ачеаста. Ea пъ аре кътете сектре, шї de ачеа пічі ліпсъ de тъптаоа пілін de дпкредітърі а пегърі, събт каре се поате аскенде пе віт Timпълельчівіеа шї дефектъ хотържтелор симілімента токмаі аша віне прекътъ шї тъкта аштептътоареа сперанцъ de neizdata ціпть..“

Дніп ачеаста адъче фаптеле шї історія попорълъ съсескъ дела веніреа лві ти цара ачеаста дешартъ цу тоате консечінцеле, шї зіче: „къ вп астъліл de попвл аре пгрешітъ дрептвіл, de a da dekiarâtъ са асіпра впії каке, че атіпце афндъ дп-трегвіл статъ, цеара шї падівніа, шї deakъ се дпсвфледештв впіверсітатеа піастръ съсескъ пептъръ ставерітатеа шї збо-ръл лптрещеі monархі, deakъ ea вреа съ лвкре спре есек-тареа впні адевърате шї фаптіче егаль дпдрептъцірі а паді-пелоръ Arde лвлі опестъ шї се алтвръ лпгъ Лптпратъл шї лпгъ констітюшніе имперіалъ датъ de el, — чіпіе поате фаче врео ітпітаре?“

Попорълъ церманъ есте дпть карактерълъ съъ аплекат спре лптъкаре шї компланаре. Ea ва шї требві съ съкчеда, декъ din тоате търціле се пътвіде пътма ачеаста че се поате ажъпде, се лптімілъ къ о опестъ boindі deckicъ шї пічі маі твлтъ, дпсь пічі маі пътні декът деплінъ дрептате шї а-семенеа лібертате чере пептъръ тоці.

Ноі къцетъмъ къ ачеаста есте лпцелескълъ крідевлій політікъ, каре ла дпсвфледештв впіверсітатеа съсескъ ти репресентаціяеа din 29 Март. 1862 фъръ ръшніре.

Ноі ам фъквъл але поастре шї сперът къ шї стыпніреа ти кіара къпштіпцъ а лвкрай ва фаче але сале къ асеменеа хотържре. *)

Universitatea sasască.

Siedintia din 3^{1/2}, Martie.

Dupa cetirea si verificarea protocolului din siedintia trecuta, se incepe desbaterea asupra referadei deputatului Wagner in privint'a plansorei romanilor din scaunulu Sibiului in contra alegerei deregatorilor. Presedintele imparat obiectulu spre inleznirea desbaterilor in doa parti a) in privint'a formei b) a esentiei conclusului. Dupa ce sa esprimatu unii dintra deputatii sasi pro si contra formei, fiindu ca era unele expresiuni cam vatamalore pentru romani, si toti pentru esentia conclusului, cerc cuventu Dr. Tincu declaranduse a vorbi in contra conclusului peste totu, dice, ca dupa parere densului scaunulu Selistei si a Talmaciului se tiene de Sibiu; spre documentarea acestei asertiuni esi ia voie a eti unu privilegiu din anul 1453 dela regale Ladislau datu Talmacenilor candu ia incorporat cu celo siepte scaune sasesci. **) Ce se atinge

*) № пе пътміл редінаа а път е лптрѣаре, кът і ве паре Ըнвіверсітъції съсеші а фі чертъ депліца дрептате шї асеменеа лібертате пептъръ тоги, deakъ се чере, ка о кондішоне фъръ каре път, ка Комплеме съсеші, каре пътні de лптътвръ Ըнвіверсітатеї съсеші, съ debiitъ съвт ачеаста, шї denera tot a-честій дрептъ алл ромъпілоръ, ка съ чеаръ, прекътъ стъбріръ дептатій ромъпіл Болога шї Dr. Tincu, ка тоги ромъпіл съ debiitъ съвт ёn Cenat саъ Ըнвіверсітатеї ромъпілескъ. Ачеаста път о пътміл сепліка, шї път е тиpare deakъ твлтъ лпцелескълъ синістръ квестія теріорілоръ падівніа, шї път вът алла дп ea, deakът о тапевъръ, каре съ шъпескъ шї съ лптъръаскъ аша пітілъл Саксенландъ шї къ комплеме таа със арътате, зnde се афль пгрешітъ піпкіл сасі, чи шї о таре партіе de ромъпіл. Deakъ дореше Ըнвіверсітатеа орі din че казъ, ка тоате комплеме съсеші съ се administrezе съсешітъ саъ цер-пеште, de че се опсе асеменеа dopinde a ромъпілоръ, че о тапіфестъръ дествл de anpiat при деептатій лор. Еатъ търбл de чеаръ!

**) In cursul cetrei acestui privilegiu, care era insocita de o atentiuie nespusa din partea publicului, sa intonatu cu deosebire cuvintele urmatbare: prae-fata castra noastră Talmats vllisque et possessionibus Kis Talmats, Boicza, Plopi Portsesd, ultraque Sebes, ac praedio Kreutzersfeld mediaeque possessionis Renike nuncupatae in praedicto comitatu albensi similiter existentes - ad praenominatas septem sedes saxonicales per petuo et irrevocabiliter adneximus, et eisdem septem sedibus incorporavimus imo adnectimus et in corporamus - et iure et libertate pro nobis et corona nostra tenentes, gubernantes et possidentes, sicut tenent, gubernant et possident sub nostrae et coronae nostrae civitates oppida et villas in terris dictarum septem sedium existentes.

de scaunulu Selistei arata ca in tempurile vechi a fostu de-asupra Orlatului o cetate (castrum) anume Salygo, (astazi cetate) de aceasta sa tinutu Omlasiu (Amiasiu) cu patru vile Gallusdorf (Galesiu), Budinbach (Vale), Gipsbach (Cacova), Gräfindor, si Grosdorf (Seliste). Aceste sate a venit la anul 1322 in man'a regelui Carolu; 1383 a voitu regina Maria sa le daruiasca episcopului Goblinus, fratiloru, si suorelor acestuia; protestandu inse I. Diznoi (Giznoi), si Ioane Tompa, numita donatiune nu s'a pututu duce in desplinire, la anul 1464 sa despartitu Omlasiu de castru Salygo (cetate) si s'a datu dinpreuna cu pertinentele sale lui Mihai si Stefan Székely de Zsedényfaja cu acea conditiune, ca candu a voi voda Transilvaniei se le pôta capata iar indereuptu.

La anulu 1467 sa hotarită că regii Ungariei se nu mai pôta instraină posesiunea Omlasului etc. deci darea donației facuta de regele Mathia la anulu 1472 nu pôte avea valoare; Se dicem inse se fia valida; cum vine dar de Amnasiu nu e posesiunea numitelor 7 judetia, cum e Selisteia si celelalte sate mai sus-mentionate, cari totudeuna a statu laolalta cu opidu Omlas. Din metatele delu anulu 1486 se vede ca Omlâsu e opidu regal; natur'a bunurilor regale, fiindu ea acestea nu mai sunt a regelui , ci numai a coronei . le face neinstrainavere. Daca din legea de D. referinte citata Aprob. p. V. de. 80 *) (referintele reflecteaza ea na citatua aceasta lege) se vede ca scaunul Selistei a fostu silitu a face servitii in baile de sare din Ocn'a, atunci e cu neputinta sa si fostu posesiunea celoru 7 judetia , de ore ce averea unei persoane private nu sta nice intro legatura , cu averea fiscului ; din contra scaunul Selistei numai pentru a-acea a pututu si silitu a face servitii in bunul regescu fiindu ca insusi a fostu bunu regescu. Din testul legii aici citate „nem a több regius fundus rol“ anca se vede candu dice „nem a több“ cum ea scaunul Selistei sa tinutu, si se tiene si in diaoa de astazi de scaunul Sibiu lui. —

Presedintele: dice mai antaiu ca nu e lucru indiferentu a se departa cineva cu ori si ce pareri din aceasta adunare. Reflec-teaza deputatului Dr. Tincu cumea o lege trebuie citita si intie-leasa in legatura cu alte legi mai recente; citeza Aprob. p. III. tit. 46 art. 4 **) din care se vede ca sasimea a avut bunuri in comitate; Scaunulu Talmaciului si a Selistei a fostu si el bunu sasescu in comitatul, si stau numai sub iurisdictiunea Sibiului.

Dr. Tincu concede cumca lex posterior derogat priori si togmai din aceasta cauza arata ca maxima aceasta se poate intrebuinta in casul de facia mai multu in favoarea scaunelor Seliste si Talmaciu. Din mai susu disele, si din nefavoritoarele imprejurari pentru aceste doua scaune in cari se mai afla chiar si astazi, a intratu fiscu in procesu cu 7 judetia; pentru Talmaciu sa decisu la anu 1822, in urma carei decisiuni sa condamnatu cele 7 judetia a plati toata dauna (Oare pentru Seliste ce rezultatu se poate astepta?) 7 iudetia au apelatu. In urma preainaltei decisiuni diu $18\frac{1}{2}$ 1856 din gratia, dar numai din gratia sa decurmatu procesulu, abdicandu fiscu asi esecuta dreptulu castigatu in urma judecatii din 1822.

Presedintele mai reflecteaza cumca nu e absolutu cu nepuntia de a nu castiga 7 judetia procesulu (conclusio a posse ad esse). (Va urma.)

РОМЪНІА.

Лп wedinца адевърї din 23 Мартie са десътът леце пре-
сеi шi прекъм зiче „Ромъвл“ кв 55 de вотърi лп контра 24
а къзтъ лiвертата пресеi. Дрент ачеса ачестъ жърпалъ а
ешитъ лп zia бръштоаре кв търпiнi пегре, адекъ лтбръкатъ
лп долiй. Ноi лъсътъ съ ворвеасъ лпсъшъ „Ромъвл“ че
симте лп обектъ ачеста.

Бъкърещті 24 Мърцишоръ.
Треи-спре-зече № ворбимъ de Nр. треи-спре-зече,
ще каре католічії тѣлъ пътескѣ, „пътвѣлъ Isdei; изъ ворбимъ
de zisa de 13, тѣлъ каре а къзътѣ Републикѣ Романъ ші Окта-
вій Фѣ прокламатѣ Рече, пічі de 13 Апріліе къндѣ Свваровъ
длѣтъ ти Italia, пічі de 13 Нов. къндѣ къзъ Biena (1805)
пічі de 13 Мартій, тѣлъ каре Гюставъ Адолфъ рече ал Сведеніе Фѣ
депронатѣ, пічі de 13 Апріліе къндѣ чівша пъстї Египетвѣ,
пічі киарѣ de zisa de 13 Септемвре ти каре армата Тѣркъ,
къндѣсъ de генералъ русъ Двхамелъ, жупгѣ пріпъ трѣдапе па-
ционалітата ші лівертата Ромынъ, чи de лівертата Пресеи
каре къзъ ері пріпъ 13 вотврі. Мъне поитъне дарѣ ачеасть
длѣце ва фї промългать ші ліпіччеа щі пачеа ші вапетатае тор-
мінтелоръ ва domni песте Романія. Пріпъ сіхъдати тетоу.

^{*)} Vizaknát Seliste szék ből regi usus szerint tartozzanak segíteni munkasok adásával, és nem a több Regium fajdával.

****) A Círcalás indiferenter minden akadékoztatás nélkül admittéltasék minden fiscus. Urak Nemesség, és Szaszának vármegyékben.**

пларе ері сέръ З, 4 бре дәпъ вотареа леңе de la Балта-Ліман, тоате клопотіле Ромънілоръ din Прінчіпате (къчі d'актмъ 'nainte ші пәтмелे Ромъния ва пэтэ әлкide жи темпіць не чей карі воръ күтеза алъ скріе) тоте клопотеле, ысерічелоръ сұнақ кә әлтрістаре ші кіштаяк не крестіні ла ысерічес спре а се әлкіна, къчі сұнтемъ жи постъ, жи зілеле ачеле кънд чеі ла пэттере гоніақ не пропагаторій дрептьді, не Ісевій, піжъ че ілъ ші прінсеръ ші-лә рестігпіръ de ші сұнақ віне ші търтіриақ еі әлпшій къ „певіноватъ ера отвѣтъ ачела.“ Ші пої дар пъвлікъмъ ачестъ пэттеръ жи долій, спре а коресіпнде ла дәререкеа цеперале, спре а аныңдия къ әлтръмъ жи сенітінна патімілоръ... Фъръ әлпсъ ка ачестъ долій цеперале, Фъръ ка патіміле ші рестігпіреа, ші пётра чеа таре ші печетдівітъ дәпъ тортажтвълъ челъ ефъптъ се не фактъ се шіловътъ впъ сінгіръ мінётъ әлтръ кредитца поастры къ ва вспі әлвиереа.

Кважитвлѣ Фѣ сагрѣтатѣ, дисъ „Литрѣ լичепѣтѣ а фостѣ „кважитвлѣ, ші кважитвлѣ ера кѣ Dѣmnezeѣ ші Dѣmnezeѣ ера „кважитвлѣ.“ Ловѣскъ dar чине ва вои ші пе кѣтѣ ва патеа кѣ вожитвлѣ, кѣчі кѣ ачеа ловіре дѣ լп Dѣmnezeѣ, ші Dѣmnezeѣ се лась киарѣ а се рестігні, кѣчі елѣ լпвіезъ ші лвтима чеа լитѣпекать креде атѣпчі тай кѣ тѣрѣ լитрѣпсъл. Լտмина Фѣ писъ ерї сагтѣ ледеа de ла Балта-Լіман; дисъ Бібліа пе спѣне кѣ а тай фостѣ ашиа, кѣ „Литѣпереквѣлѣ ера d'аспра „аджпквѣ; ші а zicѣ Dѣmnezeѣ съ се факъ лвтінъ ші с'а фѣ „кѣтѣ лвтінъ ші а вѣзѣтѣ Dѣmnezeѣ кѣ լտмина естѣ բոпъ, ші „աѣд писъ деспѣрцире Dѣmnezeѣ լп тре лвтінъ ші լп „тѣп ерекѣ.“ 42 de вотѣрѣ с'а datѣ ерї пептрев лвтінъ, че Dѣmnezeѣ а вѣзѣтѣ кѣ естѣ բոпъ, ші 55, пептрев լитѣперикѣ; ші рждѣ ачеі 55, ші салть ші трѣсалть, кѣчі крѣдѣ կ'аѣ трасѣ аկѣтѣ пептрев totѣdeвна пердеза песте лвтінъ ші кѣ nimine нѣ ва тай патеа ведеа լп լитѣперекѣ ֆаптеле лорѣ. Ші poi zи- четѣ кѣ Dѣmnezeѣ аѣд писъ деспѣрцире լп тре лвтінъ ші լп тѣп ерекѣ, ші кѣ пріп բրтаре ачеі կарі вор се не 'штбркѣ 'напоі ші с'аконере din пой ad жпквѣлѣ пріп լитѣперекѣ, еї լпшій ворѣ կ'деа պжпъ լп сѣмршітѣ լп ачеле аджпкѣр че нѣ тай ворѣ се фѣ лвтінате астфелѣ պրекѣтѣ аѣд фостѣ ֆѣкѣt Dѣmnezeѣ մ'аѣ фостѣ вѣзѣтѣ кѣ естѣ բіне.

Notizie Diverse.

— D. Асесор ла Табла рецеаскъ ші комісар рецескъ лінко-
мітатыл К. рапш Teodop Сербъ есте densmit de administrator
лп ачестъ комітат.

— Комис локційторієлъ а плекатъ № 28 ла Клэжъ, ка съ солічитеъ прекамтъ се авде трімітереа оперательві de шепте ла локгріле челе тай лпалте.

— Жърпалеле din Пеща ворбескъ decupe o диференцъ, че сар фі ескатъ липре Ministeriul de stat ші капчеларіа алжико-үлгүреаскъ лп прівінца Boibidinei. Се зіче къ капчеларіа аръ фі Фъкът вп оператъ таре ші лар фі ашерпът консіміліві Ministeriul, лисъ ачі нз аръ фі петэтъ избъті, ші поате къ лп deviderea честілпей ачестей се ва лва алта вазъ, че аре ппк-тъ de гравитациопе афаръ de капчеларіа үлгүреаскъ.

— Днът о алъ титиъртышре difеренца констъ ли ачеа, къ каеа ачеаста а сървилор аре съ се devidъ ли dieta ungry-реаксъ.

— Тот де а коло се скріє къ ші ли каўса іерархіі ротъ-
пеші саръ фаче о devicісівне, каре тай тэлт аръ кореспондэ пре-
тэнсіўпелоръ падіоналітъції, дектъ традіціўпелоръ векі.
— Маіестатеа Са Атапъратъл а пріпіт къ пльчере ла Апо-

— Рѣтіїй уніїї din Галіція ѡтървеськї къ тот deadincъл пептре ѿтъродчереа рітълїи орієнтал ѿп бісеріка лор, каре са

— „Корес. Авто.“ скріє асистра честівпей літвялор **Ли** Унгарія үртътоар ле: **Ли** Ӯрта впеї ординъчівпі а Капчеларіє авліче а вепітѣ ла тоате дірекціонеле үштасійлоръ католіче **Ли** Унгарія լпвіадівпіа Консілілві локутепенціале, къ **Ли** тоате үштасіеле католіче **Ли** Унгарія літвя церташ тревзе съ се пертрактеze ка обіектѣ облігатъ, към **Ли** съші **Ли** че тесвръ аў съ се апліче челелалте діферіте літві патріотіче ка літві de լпвъցътеръ ші обіекте de լпвъցътыптъ, ка съ се **Ли** діестклемаскъ ші релационеле падівпала але попълдівпіе de пріпі прежвръл үштасіелоръ се ва хотърж дэпъ че се вор фіпі чечетъріде пърфікто **Ли** прівійна анатата.

— Екселенція Са Министръ дѣ статѣ са болѣвѣтъ дѣмінека
трекутъ шї de шї воала нѣ се веде а фї серіоасъ, тотвѣ тред-
вѣндѣ съ закъ ти аштерпѣтъ, се ва ретраце пе ўн тимпѣ де-
12 АУГУСТЪ

— D. Nemeti фостъл аичеа консиліаріє de апелациіне ші ақыма консиліаріє de күрте жын пепсінде а репосатты жын Biens № 30%. Менсіз ти руқкада 1. 24.